

Lepelaars
Foto: René van Rossum

vooral gebruik van de Hinderplaat direct voor de slikken om te foerageren en te rusten.

Groeiende zandplaten

Voor Don Weyers, ook duinconsulent op Voorne, zijn de slikken op hun mooist bij zuidwester storm. Als het water tot aan de Brielse Gatdam staat en de schorren onder stromen. Als zeeën tegen elkaar in bewegen - 'scheurstroom' noemt Don dat - en veel vogels het 'botsende water' opzoeken. De consulent ziet het gebied langzaam dichtslibben. "Er ontstaan meer en grotere zandplaten. En ik heb het gevoel dat het aantal vogels toeneemt."

Als we op de toren boven restaurant Aan Zee staan is het laagwater en zie je inderdaad veel vogels op de banken maar het is heel ver weg. Door de aanleg van de tweede Maasvlakte, maar ook door zandsuppleties op de stranden en de versterking van de punt van Voorne neemt het aantal platen toe en wordt er zand aangevoerd naar het slikkengebied. "Hoewel ik geniet van de ruig weer,

vind ik de slikken ook mooi omdat het er heel rustig kan zijn", zegt Don Weyers. "In de winter tegen zons- ondergang kan het hier heel stil zijn. Geen mens te bekennen. Voor mij een prachtig moment." Voor ons landt een grote zilverreiger en even later zien we een bruine kiekendief de schorren afspeurend naar prooi. Een vredig tafereel op een mooie lenteochtend. Don Weyers ziet hier ook steeds vaker lepelaars foerageren die een kolonie hebben aan het Breede Water.

De Slikken van Voorne

De Slikken van Voorne is een 700 hectare groot getijdengebied voor de kust van het Zuid-Hollandse eiland Voorne-Putten en maakt deel uit van de zogenoemde Voordelta, een zeereservaat voor Zuid-Holland en Zeeland. De slikken worden begrensd door de duinen van Oostvoorne, de Brielse Gatdam en de oever van de Maasvlakte. Na de afsluiting van het Brielse Maas (1950), de aanleg van de Brielse Gatdam in 1966, de aanleg van de eerste Maasvlakte en de baggerberging de Slufter op de Maasvlakte in 1987 heeft zich onder invloed van wind en getij een heel divers en dynamisch slikkengebied gevormd dat bestaat uit zand en slib. Een deel van de slikken - de schorren - is begroeid.

Slikken van Voorne
Foto: Jan Alewijn Dijkhuizen

De schatkamer van Voorne

Van een afstand, zeker bij hoogwater, lijken de Slikken van Voorne een alledaags stukje zee voor de kust. Maar wie wat dichterbij komt en de tijd neemt ontdekt een enorme rijkdom aan dieren- en plantenleven. Welkom in de schatkamer van Voorne!

De slikken zijn in de eerste plaats enorm interessant en van belang vanwege de vogels", zegt Julius Röntgen, duinconsulent op Voorne. "Het is echt een prachtig gebied en het wordt steeds groter."

Van belang voor veel vogels

De Slikken van Voorne zijn als rustgebied voor steltlopers aangewezen.

In de wadachtige bodem leven veel kleine diertjes die een belangrijke voedselbron vormen voor soorten als scholekster, bonte strandloper, wulp en tureluur. De Slikken van Voorne is het enige slikkige gebied in de Voordelta. Binnen dit Natura 2000-gebied voor de kust van Zuid-Holland en Zeeland zijn geen andere uitwijkmogelijkheden voor de steltlopers en dus is het gebied voor het voortbestaan van deze soorten van groot belang. In de Voordelta komen nog veel meer interessante vogels voor die bescherming verdienen zoals roodkeelduiker, kuifeend, lepelaar, toppereend en zilverplevier. Maar ook fuut, aalscholver, kluut, rosse grutto kun je er aantreffen. De grote stern en visdief maken

Vogelrustgebied. Foto: Nico van Kappel

Veel soorten en veel recreatie

Henk Walbroek van de KNNV Voorne inventariseert met veel plezier de broedvogels in het slikkengebied en op de Brielse Gatdam. Hij kwam het afgelopen jaar op tien soorten waaronder de roodborsttapuit, tjiftjaf, fitis, kneu en rietgors. De graspieper voerde met twaalf broedgevallen de lijst aan. De natuurliefhebber ziet het gebied in de loop der jaren groener worden. "De slikken lopen wat dicht, er komt meer slib bij maar je ziet ook veel nieuwe geultjes en slenken verschijnen vooral in de schorren aan de noordwestkant van de Brielse Gatdam." "Dat is nog verraderlijk als we aan ▶

Zeeaster. Foto: Nico van Kappel

Kitesurfers

Hoewel de rust van de slikken geroemd wordt kan het ook druk zijn. Niet vanwege strandgasten, hier is vrijwel geen 'dagjesstrand'. Wel met kitesurfers. Duinconsulent Don Weyers: "De parkeerplaats bij de slikken kan vol staan. Hele groepen, waaronder klasjes surfers uit Duitsland of België komen hier. Het is een geliefd gebied, net als de zuidwestpunt van de Maasvlakte." Rijen boeien moeten ervoor zorgen dat de kitesurfers niet in het slikkengebied of in de buurt van de Hinderplaat komen. Er loopt een onderzoek om te zien of de surfers toch niet te dicht bij de rustende en foeragerende vogels en de zeehonden in de buurt komen. Het onderzoek is er gekomen omdat is vastgesteld dat het aantal steltlopers in het gebied achterblijft bij de verwachting. Tegelijk wordt ook nagegaan of er wel voldoende divers voedsel voor de vogels beschikbaar is in het gebied en er wordt gekeken naar de landelijke trend van deze vogelsoorten.

het inventariseren zijn want door de begroeiing zie je die soms over het hoofd en zak je zomaar een eind weg in de modder."

Op de schorren groeit veel biestaruwegras, zeeaster, Engels slijkgras en zeeraket. Maar je ziet ook riet verschijnen aan de duinzijde. En er treedt vergrassing op. In najaar en winter worden door beheerder het Zuid-Hollands Landschap grazers ingezet. Els van der Zee van het bureau Altenburg & Wymenga heeft de vogelstand op de slikken onderzocht voor Rijkswaterstaat: "Het is een bijzondere plek. Eerst word je wel wat overdonderd door de industrie in de

omgeving, maar het is een bijzonder rijk gebied voor vogels. Een belangrijk gebied ook met veel voedsel voor de steltlopers. De recreatiedruk is er ook groot met de kitesurfers en de vele wandelaars. Goede controle om te voorkomen dat recreanten het slikkengebied in gaan is noodzakelijk."

Continu in beweging

Maar er leeft veel meer in het gebied dan vogels en schorrenplanten. De KNNV-afdeling Voorne inventariseert alles wat leeft en groeit in het gebied. De onderzoekers komen op zo'n 160 soorten wilde planten. Er groeien padenstoelen. In het gebied zijn

Bonte strandlopers. Foto: René van Rossum

Slingerende geul door slik. Foto: Nico van Kappel

25 verschillende soorten dagvlinders geteld. Ook wespen, bijen, hommels en sprinkhanen doen het er goed. Je kunt er zandhagedissen en rugstreeppadden aantreffen. En dan zijn er natuurlijk ook de zoogdieren. De zeehonden op de platen. En op de schorren hazen en konijnen, hermelijnen, wezels en bunzings en af en toe een ree. Vleermuizen in de lucht. En ook hier wordt de vos gesignaleerd. Henk Walbroek geniet vooral van de voortdurende veranderingen in de slikken: "Het is prachtig juist omdat het zo dynamisch is." Of zoals de KNNV-afdeling het gebied typeert: Een dynamisch gebied waar wind, zee, zand en slib de baas zijn. •

[Jos Lap is redacteur van Duin](#)

Bronnen

De Slikken van Voorne 2006, KNNV-afdeling Voorne en Zuid-Hollands Landschap. Natura 2000 Voordelta, Rijkswaterstaat.